Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Grote vlotvaren
Salvinia molesta

Laatste update: 21-10-2026

Op de Unielijst sinds **augustus 2019**. Grote vlotvaren wordt verspreid in Nederland sporadisch aangetroffen, maar kan zich niet vestigen omdat de planten in de winter door vorst afsterven.

Grote vlotvaren is een drijvende waterplant die 4 tot 35 cm groot wordt. De bladeren zijn duidelijk behaard en staan verspreid. Afhankelijk van de temperatuur en de voedselrijkdom van het water vormt de plant grote of kleine al dan niet samengevouwen bladeren. Voortplanting vindt uitsluitend vegetatief plaats.

Oorspronkelijk komt de plant uit Brazilië. Grote vlotvaren groeit optimaal in stilstaand of langzaam stromend voedselrijk water, zoals meren, sloten, kanalen en vijvers. Grote vlotvaren kan ook groeien in brak water. De plant komt in Nederland vooral voor in niet-natuurlijke (meestal stedelijke) wateren. Optimale groei is er bij temperaturen van 20-30 ºC en een pH van 6-7,5.

Verschillen met gelijkende soorten
Grote vlotvaren lijkt op kleine vlotvaren (*Salvinia natans*), een Europese soort en op Amerikaanse vlotvaren (*Salvinia minima*), een soort die sinds kort in Nederland wordt waargenomen. De drie genoemde soorten zijn vooral op basis van de bladvorm en beharing te onderscheiden. Bij kleine vlotvaren is het blad bij een volwassen plant vrijwel nooit samengevouwen maar uitgespreid, bij de twee andere soorten is het blad samengevouwen. Bij grote vlotvaren zijn de haren aan de bovenkant met elkaar vergroeid (lijkt op een garde), bij kleine vlotvaren en Amerikaanse vlotvaren zijn ze niet vergroeid.
Een overzicht van de verschillen tussen grote vlotvaren, kleine vlotvaren en Amerikaanse vlotvaren staat op de website van Q-bank en ook in de Veldgids invasieve waterplanten.

Foto: Edu Boer (NVWA)

1. Waarom staat deze soort op de Unielijst?

Effect op biodiversiteit en ecosysteem
Grote vlotvaren plant zich voort via vegetatieve vermeerdering. In voedselrijk, stilstaand water gaat dit zo snel dat in de zomer in korte tijd een aanzienlijk deel van het wateroppervlak wordt bedekt. Hierdoor krijgen de onderwaterplanten onvoldoende licht. De dichte matten zijn ook nadelig voor dieren.

De plant kan plaatselijk tijdelijk zuurstofgebrek veroorzaken in voedselrijk water. Het afsterven van de planten verlaagt het zuurstofgehalte nog verder en bovendien komt hierbij een grote hoeveelheid nutriënten vrij. Dit heeft een negatieve invloed op de biodiversiteit.

Effect op ecosysteemdiensten

De dichte matten van grote vlotvaren kunnen de doorstroming van watergangen belemmeren waardoor de kans op een overstroming wordt vergroot. De matten van grote vlotvaren zijn hinderlijk bij stuwen en sluizen. De recreatieve mogelijkheden, zoals zwemmen, pleziervaart en hengelsport, nemen af. In Nederland is door het zeer verspreide en onbestendige voorkomen geen grote impact op ecosystemen of ecosysteemdiensten te verwachten. Wel kan plaatselijk de doorstroming korte tijd belemmerd worden.

Aanwezigheid in Europa

Grote vlotvaren heeft zich waarschijnlijk nog niet gevestigd in Europa. De plant is in verschillende landen aangetroffen (België, Oostenrijk, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland en Portugal) maar het is niet duidelijk of dit gevestigde populaties zijn. De verwachting is dat de plant zich kan vestigen in landen zonder vorst (zoals Italië, Frankrijk, Griekenland, Portugal en Spanje).

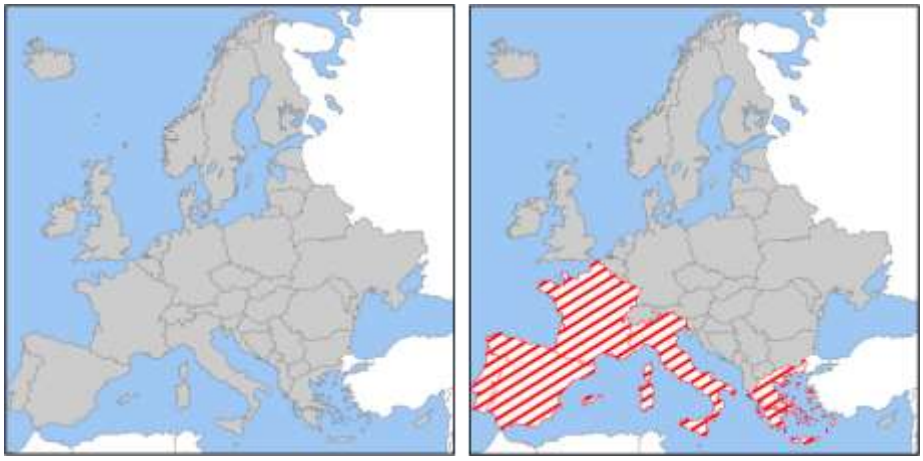

Links: geen vestiging in Europa in 2017. Rechts: mogelijke vestiging in Europa bij het huidige klimaat (rood gearceerde landen). In grijs zijn de overige Europese landen aangegeven. Bron: EPPO, 2017.

2. Wat betekent dit voor Nederland?

Een soort die op de Unielijst van invasieve exoten (EU-verordening 1143/2014) staat, mag onder andere niet meer worden verhandeld en gehouden in EU-lidstaten. Verder geldt voor lidstaten de plicht om in de natuur aanwezige populaties op te sporen, te verwijderen, of als dat niet lukt, zodanig te beheersen dat verspreiding en schade zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Het houden van deze soort is alleen mogelijk voor (wetenschappelijk) onderzoek of ex-situ bewaring (het bewaren van soorten buiten hun natuurlijke leefomgeving). Hiervoor moet een vergunning worden aangevraagd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

3. Komt grote vlotvaren in Nederland voor?

Aanwezigheid in Nederland

Grote vlotvaren heeft zich nog niet gevestigd in Nederland. De plant wordt sporadisch aangetroffen daar waar mensen overtollige planten uit vijver of aquarium weggooien. De eerste waarneming in de Nederlandse natuur vond plaats in 1976.

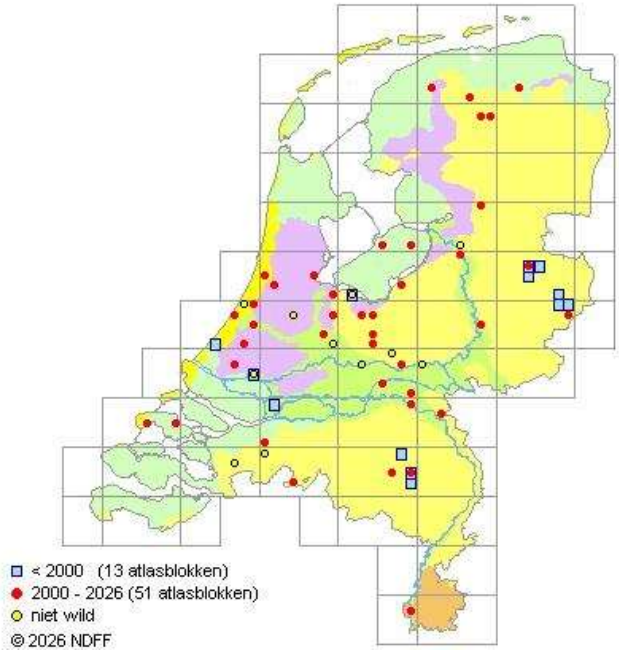

Verspreiding van grote vlotvaren. Bron: verspreidingsatlas.nl

Introductie, vestiging en verspreiding in Nederland
De belangrijkste introductieroute van de grote vlotvaren was de handel in vijver- en aquariumplanten. De kans op introductie is verminderd sinds de plaatsing op de Unielijst in 2019. De kans bestaat dat de plant wordt verkocht als de gelijkende Amerikaanse vlotvaren (*Salvinia minima*) of onder de foutieve naam *Salvinia auriculata* of *Salvinia natans*.

Doordat mensen overtollige planten in openbaar water uitzetten, belandt de soort in de natuur. Grote vlotvaren heeft zich nog niet gevestigd in Nederland. De soort kan zich niet vestigen omdat de planten in de winter door vorst afsterven. Met steeds zachter wordende winters wordt de kans op overwintering van grote vlotvaren steeds groter.

Onopzettelijke verspreiding treedt op door wind en stromend water. De plant kan ook verspreid worden door menselijke activiteiten, zoals hengelsport en pleziervaart en ook via vogels en andere dieren.

4. Wat kunnen we tegen grote vlotvaren doen?

Het verwijderen van planten is de meest effectieve maatregel om verdere verspreiding naar de omgeving te voorkomen. Bestrijding is zelden noodzakelijk omdat de soort niet winterhard is. De drijvende planten kunnen eenvoudig mechanisch verwijderd worden.
Meldingen van de grote vlotvaren in de natuur kunnen worden doorgegeven via waarneming.nl.

Gooi verwijderde planten niet weg in de natuur, maar bij het groenafval. De planten komen in de natuur doordat mensen overtollige planten weggooien in openbare wateren.

Provincies zijn verantwoordelijk voor het nemen van eliminatie- en beheersmaatregelen voor soorten op de Unielijst. Zij kunnen dit samen doen met bijvoorbeeld water- en terreinbeheerders.

Informatie over mogelijke beheermaatregelen is te vinden in dit Engelstalige rapport voor de Europese Commissie.

5. Bronnen

De belangrijkste bron voor deze factsheet is:

- EPPO, 2017. Pest Risk Analysis for *Salvinia molesta*.

Aanvullend zijn de volgende bronnen gebruikt:

- CABI, 2013. *Salvinia molesta*. In: Invasive Species Compendium. Wallingford, UK: CAB International. Bezocht op 12-05-2026.
- EPPO, 2026. *Salvinia molesta*. EPPO datasheets on pests recommended for regulation. Bezocht op 13-05-2026.
- Hill MP & Coetzee JA, 2017. Information on measures and related costs in relation to species considered for inclusion on the Union list: *Salvinia molesta*. Technical note prepared by IUCN for the European Commission.
- Odé B & van Valkenburg J, 2024. Amerikaanse vlotvaren, vervanger van Unielijstsoort, in opmars. Kijk op Exoten nr. 46.
- Leewis R, Duistermaat H, Gittenberger A, van der Have T, Soes M & van Valkenburg J, 2013. Veldgids Exoten. 1-192. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Nederlands Soortenregister. Grote vlotvaren. Bezocht op 12-05-2026.
- NVWA, 2015. Expertpanelbeoordeling 152 invasieve Exoten. Bijlage 6: planten zoetwater.
- NVWA, 2024. Veldgids Invasieve waterplanten in Nederland.
- Valk van der OMC, van Dijk CJ, Rijk PJ & Ruijs MNA, 2018. Kostenraming van exoten voor tweede update van de Unielijst (EU-1143/2014). Wageningen, Wageningen Economic Research, Nota 2018-033.
- van Valkenburg JLCH, Piet LF & Boer E, 2023. *Salvinia* plants in trade: what species are we actually talking about? EPPO Bulletin, 53, 108–116.
- Q-bank. *Salvinia molesta*. Bezocht op 12-05-2026.
- Verspreidingsatlas.nl. Bezocht op 12-05-2026.